

Datum

2019-11-25

Vår referens

Helena Hansson

Utvecklingssekreterare

helena.hansson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Revidering av förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling ASN-2019-16869

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade 2019-01-08 om *Förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)*. Förteckningen är ett hjälpmedel för behandlande tandläkare vid upprättande av kostnadsförslag samt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen vid prövning av kostnadsförslaget i samband med ansökan från enskild om ekonomiskt bistånd till kostnader för tandvård. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har beslutat om ändringar i det statliga tandvårdsstödet till 15 januari 2020 för att ytterligare förbättra regelverket. Det har därför varit aktuellt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen att utreda om ändringarna påverkar den förteckning som nämnden 2019-01-30 tidigare beslutat om.

Förvaltningens utredning påvisar endast behov av en mindre, språklig, revidering för att uppnå överensstämmelse med formuleringarna i föreskriften om statligt tandvårdsstöd. Förvaltningen bedömer vidare att vid beräkning av ekonomiskt bistånd avseende tandvård ska kostnader även fortsättningsvis beräknas enligt referenspriserna inom det statliga tandvårdsstödet.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden fastställer reviderad *Förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)* och att den börjar gälla 2020-01-15.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 191218 Revidering av förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvård
- Bilaga 1 Ändringar tandvårdsstöd från 15 januari 2020
- Bilaga 2 Beslutad tandvårdsförteckning ASN 190130
- Bilaga 3 Förslag revidering av tandvårdsförteckning ASN 191218

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2019-12-04

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2019-12-12

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2019-12-18

Ärendet

Bakgrund och aktualisering

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade 2019-09-24 att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med reviderat förslag avseende förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling.¹

Arbetsmarknads- och socialnämnden har tidigare 2019-01-30 beslutat om *Förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)*.² Förteckningen är ett hjälpmedel för behandlande tandläkare vid upprättande av kostnadsförslag samt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen vid prövning av kostnadsförslaget i samband med ansökan från enskild om ekonomiskt bistånd till kostnader för tandvård.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har beslutat om vissa ändringar i föreskriften om statligt tandvårdsstöd. Ändringarna träder i kraft 15 januari 2020 varpå det nu varit aktuellt att se över i vilken utsträckning ändringarna i föreskriften initierar behov av revidering i den av nämnden beslutade förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling.

Ändringar i tandvårds- och läkemedelsförmånsverket föreskrift

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har beslutat om ändringar i det statliga tandvårdsstödet till 15 januari 2020 för att ytterligare förbättra regelverket. I information om den kommande ändringen beskrivs att det nu är området för behandling av periodontala sjukdomar och viss annan kirurgisk behandling inom tandvårdsstödet som setts över. Myndigheten har även fortsatt med att språkligt och strukturellt se över föreskrifterna så att de är enhetliga och för att de ska bli ännu mer tydliga och enkla att tillämpa. Översynen har denna gång gällt tillståndens rubriker och villkor samt åtgärdernas restriktionstexter.

Information om ändringar i föreskriften om statligt tandvårdsstöd, till den 15 januari 2020 (TLV) återfinns som bilaga 1. På sida 7-8 i bilagan sammanfattas de viktigaste ändringarna i TLVs föreskrift, inklusive nya åtgärder. Det är föreskrift HSLF-FS 2019:9 som gäller från den 15 januari 2020.³

Socialstyrelsen allmänna råd om ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader

Socialstyrelsen anger följande om ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader i allmänna råd (SOSFS 2013:1)⁴;

Tandvård

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till skäligen kostnader för nödvändig tandvård. Hit räknas också förebyggande åtgärder mot karies och tandlossning. Nämnden bör i regel grunda sin bedömning på behandlande tandläkares val av åtgärd och vad denne anser vara

¹ ASN-2019-275, Årlig översyn av styrdokument

² ASN-2018-21530, Revidering av förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling

³ <https://www.tlv.se/tandvard/andringar-i-tandvardsstodet.html>

⁴ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2013-3-13.pdf>

nödvändig tandvård. Nämnden bör väga in om biståndsbehovet beräknas bli kort- eller långvarigt.

Förutom rent medicinska aspekter bör socialnämnden beakta de sociala konsekvenser som kan uppstå vid utebliven tandvård. Socialnämnden bör kunna ställa krav på att en tandläkarkonsult anlitas, om behandlingskostnaderna är höga eller om det finns olika behandlingsalternativ.

Om behovet av tandvård är akut, bör socialnämnden inte ställa krav på att den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd före behandlingen.

Om tandvård i Arbetsmarknads- och socialnämndens riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Nämndens *Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt* omfattar skrivningar om kostnader för tandvård.⁵ Målet för tandvårdsbehandlingen ska vara att lindra värk/ smärta, att godtagbar tuggförmåga uppnås samt att patienten ges möjlighet att fungera socialt. Följande är angivet i riktlinjerna;

Tandvård

Kostnad för akut tandvård, d v s behandling som måste utföras omedelbart, beaktas som godtagbar utgift utan att kostnadsförslag inhämtas om den enskilde i övrigt är berättigad till ekonomiskt bistånd. Det krävs dock att det är styrkt att behandlingen avsett akut tandvård genom notering på tandvårdsräkningen eller på annat sätt.

Nödvändig tandvård avser sådan tandvård som framgår av särskild beslutad åtgärdsförteckning. Förteckningen är avsedd som ett hjälpmedel för tandläkaren vid upprättande av kostnadsförslag samt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen vid prövningen av kostnadsförslaget. Ekonomiskt bistånd bör endast utgå till nödvändig tandvård enligt förteckningen. Avsteg från denna regel får dock göras om det finns synnerliga skäl utifrån en helhetsbedömning av det enskilda ärendet.

Ekonomiskt bistånd utgår i princip inte till kostnad som uppstått på grund av att en person uteblivit från bokad tid. Denna kostnad ska tandläkaren alltid debitera den enskilde.

Vid bedömningen av bistånd till tandvård ska särskilt beaktas vid vilken tid den sökande kan beräknas bli självförsörjande. Om biståndsbehovet är kortvarigt bör endast akut tandvård beviljas.

Ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader beviljas mot villkor att den aktuella behandlingen genomförs och att kvitto/ faktura på utförd behandling uppvisas. Vidare är ett villkor att den sökande vid den tidpunkt kostnaden uppstår, eller då fakturan förfaller till betalning, inte själv kan tillgodose behovet och är berättigad till bistånd i övrigt enligt 4 kap. 1 § SoL.

---

⁵ Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt <https://malmo.se/download/18.486b3990169a51c37f82122d/1557135484731/Riktlinjer%20för%20handläggning%20av%20försörjningsstöd%20och%20ekonomiskt%20bistånd%20för%20livsföring%20i%20övrigt%20-%20Reviderade%20190130.pdf> (s12-13)

Huvudregeln är att rätten till bistånd avseende kostnad för tandvård prövas månadsvis i samband med handläggning av ansökan om fortsatt försörjningsstöd. Tandvårdsräkning inlämnas månadsvis efter varje behandlingstillfälle. Om bistånd beviljas till hela tandvårdskostnaden bör utbetalning ske mot kvitto eller faktura efter varje behandlingstillfälle.

I de fall socialtjänsten begär in kostnadsförslag inklusive röntgenbilder, men bistånd inte beviljas till tandvårdskostnader ska eventuell kostnad för begärd kopia av röntgenbilder ersättas.

Priser på tandvårdsåtgärder

Under helår 2018 beviljade arbetsmarknads- och socialförvaltningen 14 872 580 kr avseende ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader. I befintlig *Företeckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)* anges att åtgärderna ersätts enligt referenspris i det statliga tandvårdsstödet.

Det statliga tandvårdsstödet utgår från de referenspriser som finns angivna i föreskriften om statligt tandvårdsstöd. Det är i lag (2008:145) om statligt tandvårdsstöd som bestämmelserna finns om ersättning till vårdgivare för utförd tandvård. Kostnaderna beräknas med utgångspunkt i referenspriser för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder. Kostnaden för en utförd åtgärd får dock inte beräknas till ett högre belopp än vårdgivarens pris för åtgärden för den aktuella patienten. Högkostnadsskyddet inom tandvårdsstödet innebär att patienten betalar hela kostnaden för tandvård upp till 3000 kr (exklusive del som eventuellt ersätts genom tandvårdsbidrag), därefter träder högkostnadsskyddet in och tandvårdsersättning utgår till vårdgivaren med 50 procent av kostnaderna på belopp mellan 3001 till 15 000 kr. För kostnader som överstiger 15 000 kr utgår tandvårdsersättning till vårdgivaren med motsvarande 85 procent av kostnaden.

I början av år 2019 uppmärksammade arbetsmarknads- och socialförvaltningen att Folktandvården Skåne i sin prislista för 2019 tillämpar priser som överstiger referenspriser på flera av de åtgärder som finns med på den av nämnden beslutade åtgärdsförteckningen. Frågan väcktes inom förvaltningen om personer i Malmö med behov av ekonomiskt bistånd har möjlighet att få sitt behov av nödvändig tandvård tillgodosett till referenspriser eller ej.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen sammanställde de kostnadsförslag avseende tandvård som inkom som underlag till ansökningar om ekonomiskt bistånd till tandvård under en treveckorsperiod i mars – april 2019. Materialet omfattar 265 kostnadsförslag varav 87 (33 %) var upprättade av tandläkare inom Folktandvården och 178 (67 %) av privatpraktiserande tandläkare. Sammanställningen visade att 7 % av kostnadsförslagen upprättade inom Folktandvården låg inom referenspriserna samt att 58 % av kostnadsförslagen upprättade av privatpraktiserande tandläkare låg inom referenspriserna. Förvaltningen gjorde därmed bedömningen att tandvård till referenspriser finns tillgänglig i Malmö.

Förvaltningens övervägande

I utredningen kring i vilken utsträckning förändringarna i tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter påverkar utformningen av den förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling som nämnden beslutat om, har även synpunkter inhämtats från konsulttandläkare för att säkerställa att eventuellt behov av revidering

uppmärksammas.

Revidering av åtgärdsförteckning föreslås endast ske i form av språklig revidering av åtgärd 107, 121, 128 samt 521 för att uppnå överensstämmelse med formuleringarna i föreskriften om statligt tandvårdsstöd. De nya åtgärder som införs under avsnitt 400, kirurgiska åtgärder, bedöms ej föranleda förändring av åtgärdsförteckningen.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer vidare att det fortsatt aktuellt att vid bedömning av rätt till ekonomiskt bistånd till tandvård tillämpa de referenspriser som anges i föreskrift om statligt tandvårdsstöd.

Ansvariga

Petra West Stenkvist Enhetschef

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef